

ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE INSTEMMING MET HET VERDRAG VAN MINAMATA INZAKE KWIK, GEDAAN TE KUMAMOTO OP 10 OKTOBER 2013

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

1. Samenvatting

Het Verdrag van Minamata inzake kwik werd op 10 oktober 2013 te Kumamoto (Japan) aangenomen door de Conferentie van plenipotentiarissen. Het werd op 10 oktober 2013 door België ondertekend te Kumamoto. Het is vernoemd naar de Japanse stad die slachtoffer werd van kwikverontreiniging in de jaren 1950-1960. Het Verdrag zal in werking treden op de negentigste dag na de datum van nederlegging van de vijftigste akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding. Er wordt verwacht dat dit in 2017 zal zijn. Op 29 september 2016 waren er 32 ratificaties. De eerste Vergadering van de partijen is gepland van 25 tot 29 september 2017, ervan uitgaande dat het Verdrag tijdig in werking treedt.

Het doel van het Verdrag is om de emissies van kwik te beheersen en te verminderen. Kwik wordt veel gebruikt in industriële processen en producten. Kwik staat bekend voor de ernst van zijn neurotoxische effecten. Bovendien blijft het langdurig aanwezig in het leefmilieu, geeft het aanleiding tot bio-accumulatie in de voedselketen en kan het zich over lange afstanden verspreiden. Een internationaal en algemeen verbod is dan ook noodzakelijk om de negatieve effecten ervan zoveel mogelijk en doeltreffend te beperken. Daarom heeft het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) een internationaal verdrag uitgewerkt om de emissies van kwik in de mate van het mogelijke uit te bannen. Het Verdrag houdt rekening met de natuurlijke aanwezigheid van kwik op onze planeet. Daarom zijn de reductiemaatregelen gericht op emissies die voortvloeien uit menselijke activiteiten. Het Verdrag beoogt een vermindering van de emissies in de lucht en, in mindere mate, in het water en in de bodem.

2. Historiek en situering van het Verdrag

In 2001 heeft de Beheerraad van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) de Uitvoerend Directeur van het UNEP verzocht om over te gaan tot een wereldwijd onderzoek naar kwik en kwikverbindingen. Die beoordeling zou een verklaring geven voor de chemie van deze stof, haar gezondheidsgevolgen, haar bronnen en de manieren waarop kwik over lange afstand verspreid wordt. Daarbij zouden ook de mogelijke beheersingstechnologieën en preventiemaatregelen aangeduid worden.

In 2003 heeft de Beheerraad die beoordeling bestudeerd en oordeelde de Raad dat ze voldoende bewees dat kwik wereldwijd een grote impact had en dat internationale actie gerechtvaardigd was om de risico's die kwik en kwikverbindingen vormen voor de menselijke gezondheid en het milieu, te verminderen. De regeringen werden ten eerste aangemoedigd om doelstellingen voorop te stellen voor de emissies en lozingen van kwik, en UNEP heeft zich ertoe verbonden technische bijstand te verlenen en activiteiten voor capaciteitsopbouw te ondernemen om die doelstellingen te halen.

In 2009 heeft de Beheerraad, na een grondig onderzoek van de kwestie, geconcludeerd dat die vrijwillige maatregelen een onvoldoende antwoord boden op de bezorgdheden rond kwik, en besloten dat nieuwe maatregelen noodzakelijk waren, meer bepaald de uitwerking van een internationaal, juridisch bindend instrument. Op die manier werd het Intergouvernementeel Onderhandelingscomité opgericht, dat ermee belast werd een internationaal, juridisch bindend instrument inzake kwik uit te werken.

In januari 2013 heeft het Intergouvernementeel Onderhandelingscomité aan het einde van zijn vijfde vergadering ingestemd met de tekst van het Verdrag van Minamata inzake kwik,

die op 10 oktober 2013 in Japan aangenomen werd door de Conferentie van plenipotentiarissen en vervolgens opengesteld werd voor ondertekening.

3. Inhoud van het Verdrag: belangrijkste bepalingen

Het Verdrag heeft tot doel de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen antropogene emissies en lozingen van kwik en kwikverbindingen in lucht, water en bodem. Het betreft de volledige levenscyclus van kwik, van primaire kwikmijnbouw over handel in kwik en gebruik van kwik in producten en productieprocessen, tot het beheer van kwikafval.

Het Verdrag pakt het aanbod van kwik aan en stelt beperkingen op de primaire kwikmijnbouw. Het reglementeert de internationale handel in kwik door het opleggen van verplichtingen inzake voorafgaandelijke geïnformeerde toestemming.

Het Verdrag verbiedt de productie, invoer en uitvoer van een aantal kwikhoudende producten. Een aantal productieprocessen waarbij kwik wordt gebruikt, worden verboden of aan voorwaarden onderworpen. Nieuwe toepassingen van kwik in producten en industriële processen moeten worden ontmoedigd. Er is voorzien in een dynamisch mechanisme zodat termijnen voor restricties voor nieuwe producten of processen kunnen worden ingevoerd door middel van een mechanisme van vereenvoudigde verdragswijziging, met andere woorden zonder dat er nieuwe ratificaties vereist zijn.

Het Verdrag vereist verder dat er maatregelen moeten worden genomen om kwikemissies van industriële activiteiten te verminderen, onder meer door de toepassing van beste beschikbare technieken. Het gaat om maatregelen voor een aantal industriële sectoren (meer bepaald : "met steenkool gestookte centrales, met steenkool gestookte industriële ketels, smelting- en roosterprocessen gebruikt bij de productie van non-ferro metalen, afvalverbrandingsinstallaties, voorzieningen voor de productie van cementklinkers"). Het Verdrag geeft partijen een zekere soepelheid in het bepalen van de voorwaarden en de doelstellingen van de tenuitvoerlegging. Dat zou tot een grotere aansluiting van betrokken landen bij het Verdrag moeten leiden.

Er moeten ook maatregelen genomen worden op het vlak van ambachtelijke en kleinschalige goudwinning.

Daarnaast zijn er ook bepalingen over de milieuverantwoorde opslag van kwik en kwikafval en het herstel van verontreinigde locaties. Wat het storten betreft, wordt verwezen naar het Verdrag van Bazel om de samenhang tussen de internationale regels te verzekeren. Er moeten nog technische modaliteiten worden vastgesteld in dit domein. Er worden specifieke kalenders en uitzonderingen voorzien in het Verdrag van Minamata, meer bepaald om rekening te houden met de uiteenlopende situaties in de verschillende delen van de wereld. Wel wordt er gezorgd voor een toename in de tijd van deze verbodsmaatregelen.

Het Verdrag voorziet in het verlenen van technische en financiële bijstand aan ontwikkelingslanden of landen met een overgangseconomie en stelt een financieel mechanisme in dat tijdig zal voorzien in toereikende en voorspelbare financiële middelen. Europa heeft bij de ontwikkeling van het Verdrag een voortrekkersrol gespeeld, namelijk omdat de Europese Unie reeds wetgevende initiatieven in die richting had genomen binnen het kader bepaald door de "Europese Kwikstrategie" gelanceerd in 2005.

4. Bevoegdheid van Vlaanderen

Aangezien het Verdrag de bevoegdheden betreft van zowel de federale overheid, de gewesten als de gemeenschappen, is instemming door Vlaanderen vereist opdat België het

Verdrag zou kunnen ratificeren. Het dubbel gemengd karakter van het Verdrag werd vastgesteld door de werkgroep Gemengde Verdragen van 24 mei 2013.

De uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu van 24 september 2015 heeft akte genomen van de verdeling van de bevoegdheden zoals aangegeven in een overzichtstabel van bevoegdheden. De overzichtstabel werd overeengekomen in een Belgische werkgroep van experts.

In grote lijnen is het zo dat Vlaanderen bevoegd is voor de regels inzake emissies en lozingen van kwik naar lucht, water en bodem, voor het nemen van maatregelen aangaande het gebruik van tandamalgaam (andere dan i.v.m. het op de markt brengen), voor de identificatie van kwikvoorraden, voor verontreinigde locaties en afval. De bepalingen inzake kwikgebruikende industriële processen, de productie van kwikhoudende producten, gezondheidsaspecten en vrijstellingen betreffen een gedeelde bevoegdheid.

5. Goedkeuring en tenuitvoerlegging van het Verdrag door de Europese Unie

Het is de bedoeling dat de Europese Unie, samen met de lidstaten, het Verdrag op korte termijn ratificeert. Er bestaat reeds uitgebreide EU-regelgeving, waarop het Verdrag in grote mate is afgestemd. Het belangrijkste bestaande instrument is Verordening (EG) nr. 1102/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2008 inzake het verbod op de uitvoer van metallisch kwik en andere kwikverbindingen en -mengsels en de veilige opslag van metallisch kwik, waarbij een verbod op de uitvoer van kwik en verschillende kwikverbindingen wordt vastgesteld, kwik uit bepaalde bronnen als afval wordt ingedeeld, en regels betreffende de opslag van kwik worden bepaald.

Andere instrumenten van de Unie bevatten eveneens bepalingen inzake kwik en kwikverbindingen, bijvoorbeeld:

- Verordening (EU) nr. 649/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de in- en uitvoer van gevaarlijke chemische stoffen, waarbij een systeem voor kennisgeving wordt vastgesteld dat onder andere op de invoer van kwik van toepassing is;
- de Verordeningen (EG) nr. 396/2005 van het Europees Parlement en de Raad van 23 februari 2005 tot vaststelling van maximumgehalten aan bestrijdingsmiddelenresiduen in of op levensmiddelen en diervoeders van plantaardige en dierlijke oorsprong, de Verordening REACH (EG) nr. 1907/2006 en de Verordening (EG) nr. 1223/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 betreffende cosmetische producten, en de Richtlijnen 2006/66/EG van het Europees Parlement en de Raad van 6 september 2006 inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's en 2011/65/EU van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2011 betreffende beperking van het gebruik van bepaalde gevaarlijke stoffen in elektrische en elektronische apparatuur, die betrekking hebben op het in de Unie in de handel brengen van verschillende kwikhoudende producten en waarbij maximumgehalten voor kwik worden vastgesteld;
- de Richtlijnen 2010/75/EU van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 inzake industriële emissies, 2012/18/EU van het Europees Parlement en de Raad van 4 juli 2012 betreffende de beheersing van de gevaren van zware ongevallen waarbij gevaarlijke stoffen zijn betrokken, 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en 1999/31/EG12 van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen, die beogen het beheersen, het verminderen en, als er kwikvrije alternatieven bestaan, het uitbannen van puntbronnen en diffuse emissies van kwik, kwikverbindingen en kwikafval in het milieu.

Met het oog op de ratificatie van het Verdrag door de Europese Unie, heeft de Europese Commissie begin februari 2016 een voorstel (2016/0023 COD) gepubliceerd voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008. De Verordening betreffende kwik zal de Europese regelgeving aanpassen ter uitvoering van het Verdrag van Minamata. Uit het impact

assessment die het voorstel begeleidt, blijkt dat een groot deel van de bepalingen van het Verdrag van Minamata reeds zijn opgenomen in wetgeving van de Europese Unie en dat ratificatie slechts een beperkt aantal aanpassingen aan het EU acquis vereist. Het is de bedoeling dat de Verordening die huidige lacunes in die regelgeving zal opvullen, met name op het vlak van de invoer van kwik, de uitvoer van bepaalde kwikhoudende producten, het gebruik van kwik in bepaalde productieprocessen, nieuwe toepassingen van kwik in producten en productieprocessen, het gebruik van kwik in ASGM, en het gebruik van kwik in tandheelkundig amalgaam.

De voorgestelde Verordening zal in de plaats komen van Verordening (CE) 1102/2008.

6. Impact van de instemming met het Verdrag van Minamata op de Vlaamse regelgeving en beleid

De bestaande Europese en Vlaamse regelgeving (samen met de nieuwe Verordening) zorgen grotendeels voor de uitvoering van die bepalingen van het Verdrag die tot Vlaamse bevoegdheid behoren. Vlaanderen zal de bepalingen van de Verordening die onder Vlaamse bevoegdheid vallen, moeten operationaliseren. Zo zullen er sancties, controles en handhaving moeten voorzien worden, bijvoorbeeld voor wat betreft het verbod om bepaalde kwikhoudende producten te produceren.

De verdere noodzakelijke uitvoering van het Verdrag, is eerder beperkt. Zo vereist het Verdrag bijvoorbeeld een periodieke rapportage, waar Vlaanderen aan zal moeten bijdragen.

7. Financiële impact van de instemming met het Verdrag van Minamata

Het grootste deel van de harde verplichtingen uit het Verdrag zijn reeds afgedekt door EU-regelgeving. De nu in onderhandeling zijnde Verordening betreffende kwik zal zorgen voor de resterende noodzakelijke regelgevende maatregelen, zoals die werden gedetecteerd door de impactbeoordeling door de Europese Commissie. De kosten voor de tenuitvoerlegging van het Verdrag zijn dan ook marginaal.

Na de inwerkingtreding van het Verdrag moet België als partij een jaarlijkse bijdrage betalen. Het exacte bedrag wordt vastgelegd door de Conferentie van de partijen. De Belgische verplichte bijdrage wordt verdeeld tussen de federale overheid en de Gewesten op basis van de dubbele verdeelsleutel zoals die is vastgesteld in het financiële protocol van 4 oktober 2002. Dat betekent dat de gewesten 70% van de Belgische bijdrage moeten betalen, waarvan Vlaanderen 58% voor zich neemt. Het is onmogelijk om precies te weten hoeveel de Belgische bijdrage voor het Verdrag zal bedragen. Mogelijk zal de bijdrage enigszins lijken op die van het Verdrag van Stockholm inzake POPs, dat met een verplichte Belgische bijdrage van 58.527,73 euro voor 2016 tot de middenmoters behoort, maar dit is slechts een raming.

8. Opportuniteit voor Vlaanderen

Er is reeds veel vooruitgang geboekt in de aanpak van kwikvervuiling, dankzij maatregelen genomen in uitvoering van de Europese Kwikstrategie (Community Strategy concerning Mercury) uit 2005. Om verdere vooruitgang te boeken en om ervoor te zorgen dat de blootstelling aan kwik van het leefmilieu en personen in de EU kan worden verminderd tot een aanvaardbaar niveau, was echter gecoördineerde internationale actie vereist.

Het Verdrag van Minamata beantwoordt de vraag naar dergelijke gecoördineerde internationale actie en zal ertoe bijdragen de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen antropogene emissies en lozingen van kwik en kwikverbindingen. Een snelle ratificatie door de EU en zijn lidstaten kan mee zorgen voor een snelle inwerkingtreding van het Verdrag. Op die manier kunnen de vruchten geplukt worden van

de verwachte voordelen van de uitvoering van het Verdrag binnen de EU en wereldwijd. Die verwachte voordelen zijn onder andere het creëren van een level playing field met betrekking tot het gebruik van kwik in producten en productieprocessen en de het controleren van emissies van kwik in het leefmilieu. Binnen de Europese Unie is er overeenstemming dat de Unie het Verdrag van Minamata zal ratificeren zodra de voorgestelde Kwikverordening is aangenomen en dat ook de lidstaten partij zullen worden bij het Verdrag. Gezien het gemengd karakter van het Verdrag, is het volgens de Juridische Dienst van de Raad aangewezen dat de EU en de lidstaten gelijktijdig overgaan tot ratificatie/goedkeuring van het Verdrag.

Op 5 oktober 2016 waren er reeds 32 ratificaties. De eerste Conferentie van de partijen is gepland van 25-29 september 2017.

Gezien de ver gevorderde stand van de uitwerking van de Verordening, het feit dat de Juridische Dienst van de Raad een gelijktijdige ratificatie/goedkeuring aanbeveelt en het feit dat de meeste lidstaten al ver gevorderd zijn met de procedure om te kunnen overgaan tot ratificatie of daar zelfs al klaar mee zijn, is het aangewezen dat Vlaanderen spoedig instemming kan verlenen met het Verdrag, zodat België tijdig kan overgaan tot ratificatie en kan deelnemen als partij aan de eerste Conferentie van de partijen.

Dat is ook in lijn met de visie van de Interministeriële Conferentie Leefmilieu, uitgebreid tot de federale en gemeenschapsministers bevoegd voor Volksgezondheid, namelijk dat het Verdrag zo snel mogelijk geratificeerd moet worden, rekening houdend met de termijnen voor de Europese tenuitvoerlegging.

B. Artikelsgewijze bespreking van het Verdrag

Artikel 1 – Doelstelling

Het Verdrag van Minamata inzake kwik heeft tot doel de menselijke gezondheid en het milieu te beschermen tegen antropogene emissies en lozingen van kwik en kwikverbindingen.

Artikel 2 - Begripsomschrijvingen

Dit artikel geeft een aantal definities, namelijk van (a) ambachtelijke en kleinschalige goudwinning, (b) beste beschikbare technieken, (c) beste milieupraktijken, (d) kwik, (e) kwikverbinding, (f) kwikhoudend product, (g) partij, (h) aanwezige partijen die hun stem uitbrengen, (i) primaire kwikmijnbouw, (j) regionale organisatie voor economische integratie en (k) toegestaan gebruik.

Artikel 3 – Bronnen voor het aanbod van kwik en de handel erin

De belangrijkste verwezenlijkingen van dit artikel zijn dat partijen geen nieuwe primaire kwikmijnbouw mogen toestaan eens het Verdrag voor die partij in werking is getreden en dat reeds bestaande primaire kwikmijnbouw moet worden stopgezet 15 jaar nadat het Verdrag voor die partij in werking treedt. Voor de toegestane mijnbouw worden regels opgelegd.

Daarnaast is ook bepaald dat elke partij moet proberen om individuele stocks van meer dan 50 ton kwik en bronnen die meer dan 10 ton kwik per jaar genereren op zijn grondgebied te identificeren en dat elke partij moet zorgen voor milieuverantwoorde verwijdering van eventuele kwikoverschotten die beschikbaar zijn door het buiten gebruik stellen van installaties in de chlooralkali-industrie.

Het artikel regelt tot slot ook de internationale handel in kwik, tussen partijen onderling en naar en van niet-partijen. Export van kwik is enkel toegelaten mits er schriftelijke toestemming van het invoerende land is (ook mogelijk via algemene registratie bij het

secretariaat in openbaar register) en enkel voor zover het invoerende land aan bepaalde inhoudelijke voorwaarden voldoet. Deze voorwaarden zijn verschillend naargelang het invoerende land al dan niet partij is bij het Verdrag. Het artikel bevat ook een alternatieve procedure voor internationale handel, die partijen kunnen toepassen en die dezelfde doelstellingen nastreeft.

De algemene definities van "kwik" en "kwikverbindingen" zijn niet van toepassing op dit artikel en paragraaf 1 geeft specifieke definities van die begrippen voor de toepassing van dit artikel.

Paragraaf 2 somt de gevallen op waarop de bepalingen van het artikel niet van toepassing zijn, namelijk op (a) hoeveelheden kwik of kwikverbindingen die voor onderzoek op laboratoriumschaal of als referentienorm worden gebruikt, (b) van nature voorkomende sporen kwik of kwikverbindingen die aanwezig zijn in producten of producten die van deze materialen zijn afgeleid, en sporen die onbedoeld in chemische producten zijn terechtgekomen en (c) kwikhoudende producten.

Artikel 4 – Kwikhoudende producten

Artikel 4 bepaalt dat een aantal kwikhoudende producten, vermeld in bijlage A, na een bepaalde datum (2020, tot maximum 10 jaar verlengbaar op basis van artikel 6) niet langer mogen worden geproduceerd, ingevoerd of uitgevoerd.

Daarnaast werd ook een alternatieve procedure uitgewerkt die de milieudoelstelling van de artikels zou moeten handhaven zonder een strikt verbod van productie, gebruik, invoer en uitvoer van de producten in te stellen. De effectiviteit van die alternatieve procedure zal door de COP worden geëvalueerd.

Een aantal producten zoals vaccins en producten met een militaire toepassing vallen niet onder het uitdoovingsmechanisme, en zijn slechts onderhevig aan beperkingen ("phase-down"). Voor tandamalgaam, de tandvullingen op basis van een kwiklegering, werd enkel een lijst van aanbevolen beleidsmaatregelen opgenomen waarvan landen er minimum twee ten uitvoer moeten leggen.

Voor nieuwe kwikhoudende producten waarvoor op het ogenblik van inwerkingtreding van het Verdrag voor de partij in kwestie nog geen gebruik gekend was, is bepaald dat partijen de productie en commerciële distributie ervan moeten ontmoedigen, tenzij een evaluatie van de risico's en voordelen van het product aantoont dat het product voordelen voor het milieu en de menselijke gezondheid oplevert.

Er is een procedure voor regelmatige herziening en amendering van de lijst van producten voorzien, zodat het Verdrag een dynamisch karakter krijgt.

Artikel 5 - Productieprocessen waarbij kwik of kwikverbindingen worden gebruikt

De in deel I van bijlage B opgenomen productieprocessen waarbij kwik of kwikverbindingen worden gebruikt, zijn verboden vanaf de datum bepaald in bijlage voor het productieproces in kwestie (2025 voor de productie van chloor-alkali en 2018 voor de productie van acetaldehyde), tenzij de partij een geregistreerde vrijstelling heeft overeenkomstig artikel 6.

Voor de processen vermeld in deel II van bijlage B geldt dat partijen maatregelen moeten nemen om het gebruik van kwik of kwikverbindingen te beperken. In de bijlage wordt aangegeven welke maatregelen minimaal moeten worden genomen. Voor vinylchloridemonomeren (VCM, een exclusief Chinese aangelegenheid) moet het kwikgebruik tegen 2020 worden gehalveerd. Andere processen die worden vermeld in deze bijlage zijn de productie van natrium-kalium-methylaat of -ethylaat en de productie van polyurethaan. Na de inwerkingtreding van het Verdrag mogen er geen nieuwe faciliteiten meer komen die de processen in bijlage B gebruiken. Daarop zijn geen vrijstellingen van toepassing. Partijen moeten ook maatregelen nemen om de emissies van kwik en kwikverbindingen door installaties die deze productieprocessen gebruiken te beperken.

Elke partij moet de ontwikkeling ontmoedigen van installaties met andere productieprocessen waarbij kwik of kwikverbindingen worden gebruikt die nog niet

bestonden op de datum van inwerkingtreding van het Verdrag, tenzij de partij kan aantonen dat het productieproces aanzienlijke voordelen voor milieu en gezondheid biedt en dat er geen beschikbare kwikvrije alternatieven zijn die dezelfde voordelen bieden.

De partijen moeten binnen 3 jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag rapporteren over de inrichtingen die onder dit artikel vallen en de hoeveelheden kwik of kwikverbindingen die hierin gebruikt worden. Daarnaast worden partijen aangemoedigd om informatie uit te wisselen over technologische ontwikkelingen en kwikvrije alternatieven.

Er is een procedure voor regelmatige herziening en amendering van de lijst van productieprocessen voorzien, zodat het Verdrag een dynamisch karakter krijgt.

Artikel 6 – Vrijstellingen die partijen kunnen aanvragen

Dit artikel betreft de tijdelijke vrijstellingen van de uitfaseringsdata voor producten en processen die partijen kunnen aanvragen. Het gaat om vrijstellingen voor een periode van vijf jaar die partijen kunnen registreren bij het Secretariaat. Deze vrijstellingen kunnen door de COP eenmalig met vijf jaar verlengd worden en in totaal nooit langer dan tien jaar na de aanvankelijke datum van uitfasering van toepassing zijn.

Artikel 7 – Ambachtelijke en kleinschalige goudwinning

Dit artikel gaat over ambachtelijke en kleinschalige goudwinning en -verwerking waarbij goud uit erts onttrokken wordt door het met kwik te amalgameren. Elke partij op het grondgebied waarvan die activiteiten plaatsvinden, moet maatregelen nemen om het gebruik van kwik en kwikverbindingen en emissies en lozingen in het milieu als gevolg van deze winning en verwerking te verminderen, en waar mogelijk, te beëindigen. Daartoe moet een nationaal actieplan worden ontwikkeld en uitgevoerd.

De partij moet de naleving van haar verplichtingen driejaarlijks toetsen en erover rapporteren.

Tot slot is voorzien in mogelijke samenwerking van partijen met elkaar en met relevante internationale organisaties om de doelstellingen van dit artikel te verwezenlijken.

Artikel 8 - Emissies

Dit artikel heeft betrekking op het beheersen en, waar mogelijk, verminderen van de emissies van kwik- en kwikverbindingen in de atmosfeer uit puntbronnen in de broncategorieën vermeld in Bijlage D.

Paragraaf 2 bevat de specifieke definities die gelden voor dit artikel.

Een partij met relevante bronnen moet maatregelen nemen om emissies te beheersen en kan ervoor kiezen om een nationaal actieplan op te stellen.

Voor nieuwe bronnen eist elke partij het gebruik van de beste beschikbare technieken en de beste milieupraktijken. Voor bestaande bronnen neemt elke partij een of meer van de volgende maatregelen op in haar nationale plannen, als ze die heeft: een gekwantificeerde doelstelling om emissies te beheersen en, waar mogelijk, te verminderen; emissiegrenswaarden; het gebruik van de beste beschikbare technieken (BBT) en de beste milieupraktijken (BEP); een beheersingsstrategie voor meerdere vervuulende stoffen die bijkomende voordelen oplevert bij de beheersing van kwikemissies; alternatieve maatregelen om emissies te verminderen. Nieuwe bronnen zijn die waarvan de bouw of ingrijpende wijziging is gestart meer dan een jaar na de inwerkingtreding voor de partij van het Verdrag of het amendement dat de puntbron aan Bijlage D toevoegt.

Voor bestaande bronnen moeten partijen in hun nationaal plan, als ze er één hebben, één of meer van de vermelde maatregelen opnemen en uitvoeren, ten laatste tien jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag voor de partij.

Daarnaast moet elke partij ook ten laatste vijf jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag zijn emissies inventariseren en deze inventaris daarna regelmatig bijwerken. De COP zal over een aantal elementen, zoals BBT en BEP en de opmaak van emissie-inventarissen, verdere sturing geven.

Artikel 9 - Lozingen

Dit artikel heeft betrekking op het beheersen en, waar mogelijk, verminderen van lozingen van kwik en kwik- en kwikverbindingen in de bodem en het water, afkomstig van relevante puntbronnen die niet worden behandeld in de andere artikels van het Verdrag.

Het artikel bevat definities van een aantal begrippen, specifiek voor de toepassing van dit artikel.

Elke partij moet de relevante puntbronnen identificeren. Een partij met relevante bronnen moet maatregelen nemen om lozingen van kwik daarvan te beheersen. Minstens één van de in paragraaf heel algemeen geformuleerde vermelde maatregelen moeten genomen worden, zoals bijvoorbeeld het gebruik van BBT en BEP. partijen kunnen ervoor kiezen om een nationaal plan op te maken met te nemen maatregelen en verwachte streefcijfers en resultaten.

Daarnaast moet elke partij ook ten laatste vijf jaar nadat het Verdrag voor hem in werking is getreden een inventaris van lozingen uit relevante bronnen opmaken en daarna bijwerken. De COP zal verdere sturing geven bij de toepassing van dit artikel, namelijk inzake BBT en BEP en de methode voor het inventariseren van lozingen.

Artikel 10 - Milieuverantwoorde tijdelijke opslag van kwik, anders dan kwikafval

Dit artikel bepaalt dat elke partij maatregelen moet nemen zodat de tijdelijke opslag van kwik en kwikverbindingen op een milieuverantwoorde wijze gebeurt. De COP zal hiervoor richtlijnen aannemen en daarbij rekening houden met de relevante richtlijnen die zijn opgesteld ingevolge het Verdrag van Bazel en andere relevante richtlijnen. Op die manier wil men de coherentie met het Verdrag van Bazel verzekeren. Daarnaast kan de COP ook verdere vereisten opnemen in een bijkomende bijlage. Vlaanderen en de Europese Unie waren voorstander van het opnemen van specifieke en mondiaal geldende bindende vereisten voor opslag in het Verdrag zelf en deze mogelijkheid is wat daarvan overblijft. Tot slot is voorzien dat partijen met elkaar en met internationale organisaties en andere instellingen zullen samenwerken rond capaciteitsopbouw op het gebied van milieuverantwoorde tijdelijke opslag.

Artikel 11 - Kwikafval

Artikel 11 betreft de verplichtingen die van toepassing zijn op kwikafval. Voor de technische definities wordt verwezen naar het Verdrag van Bazel. Voor partijen die geen partij zijn bij dat Verdrag –bijvoorbeeld de Verenigde Staten- worden die als richtlijn gebruikt. De omschrijving van kwikafval in de tweede paragraaf voor het doel van dit Verdrag geldt bovenop/naast de definities uit het Verdrag van Bazel. Daarbij wordt met het principe van een grenswaarde gewerkt, die echter nog door de COP moet worden vastgesteld.

Het artikel verplicht elke partij om maatregelen te nemen om het milieuverantwoorde beheer van kwikafval te verzekeren, daarbij rekening houdend met het Verdrag van Bazel en de richtlijnen die in dat kader ontwikkeld werden en worden, en in lijn met de verdere vereisten die de COP zal aannemen in een bijkomende bijlage. Die opdracht aan de COP om richtlijnen aan te nemen en op te nemen in een bijlage, is wat overblijft van de aanvankelijke wens van Vlaanderen en de Europese Unie om bindende voorschriften op te nemen in het Verdrag zelf. Daarnaast moet elke partij er ook voor zorgen dat kwikafval enkel nuttig wordt toegepast (bv. recyclage of hergebruik) voor een toegestaan gebruik volgens het Verdrag, of om het vervolgens op milieuverantwoorde wijze definitief te verwijderen. Voor wat betreft het internationaal transport van kwikafval wordt verwezen naar de verplichtingen van het Verdrag van Bazel. Het artikel legt verder een nauwe samenwerking op tussen de COP en de verdragsorganen van het Verdrag van Bazel voor wat betreft de evaluatie en eventuele bijwerking van de richtlijnen aangenomen onder dat Verdrag. Tot slot worden partijen aangemoedigd om met elkaar en met relevante internationale organisaties en andere entiteiten samen te werken.

Artikel 12 – Verontreinigde locaties

Dit artikel vereist dat elke partij ernaar streeft om gepaste strategieën te ontwikkelen voor de identificatie en evaluatie van met kwik verontreinigde locaties. Er is bepaald dat acties om de risico's van verontreinigde locaties te beheersen op milieuverantwoorde wijze moeten gebeuren. De COP zal verdere richtlijnen ontwikkelen rond een aantal, in paragraaf 3 vermelde, aspecten van het beheer van verontreinigde locaties. Tot slot worden partijen aangemoedigd om rond dit thema samen te werken.

Artikel 13 – Financiële middelen en financieringsmechanisme

Elke partij moet, binnen zijn mogelijkheden, middelen voorzien voor nationale activiteiten om het Verdrag uit te voeren. Die middelen kunnen eigen nationale financiering, bilaterale en multilaterale financiering en financiering door de particuliere sector omvatten.

Er wordt een financieringsmechanisme ingesteld om de ontwikkelingslanden en de landen met een overgangseconomie te ondersteunen bij de uitvoering van hun verplichtingen ingevolge dit Verdrag. Het financieringsmechanisme omvat twee elementen: het Global Environment Facility (GEF) Trust Fund en een specifiek internationaal programma ter ondersteuning van capaciteitsopbouw en technische bijstand, dat zal worden uitgewerkt op de eerste COP. Het speciaal programma zal werken op basis van vrijwillige bijdragen. Alle partijen en de particuliere sector worden aangemoedigd om bij te dragen aan het financieringsmechanisme van het Verdrag. De FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse handel en Ontwikkelingssamenwerking betaalt de Belgische bijdrage aan de GEF.

Artikel 14 - Capaciteitsopbouw, technische bijstand en technologieoverdracht

Dit artikel bepaalt dat de partijen samenwerken om, binnen hun respectieve mogelijkheden, te voorzien in tijdige en passende capaciteitsopbouw en technische bijstand voor partijen die ontwikkelingslanden zijn en partijen met een overgangseconomie, om hen bij te staan bij het uitvoeren van hun verplichtingen ingevolge dit Verdrag.

Binnen hun mogelijkheden moeten partijen ook de overdracht van technologie aan ontwikkelingslanden bevorderen en faciliteren, ondersteund door de particuliere sector, met focus op de minst ontwikkelde landen en kleine eilandstaten in ontwikkeling, en partijen met een overgangseconomie.

De Conferentie van de partijen formuleert aanbevelingen over hoe de capaciteitsopbouw, technische bijstand en technologieoverdracht verder kunnen worden verbeterd.

Artikel 15 – Comité Uitvoering en Naleving

Dit artikel richt een "comité uitvoering en naleving" op. Het mechanisme is van toepassing op alle artikels van het Verdrag en op alle partijen, al zal het wel bijzondere aandacht hebben voor de respectieve nationale capaciteiten en de omstandigheden van de partijen. Zowel individuele als systemische nalevingsproblemen zullen door het comité onderzocht worden. Kwesties kunnen worden aangebracht door een verdragspartij met betrekking tot zichzelf, door het comité zelf op basis van de nationale verslagen of door de COP. Het is aan de COP om eventueel maatregelen te nemen, op advies van het comité. Indien het onmogelijk blijkt om tot een consensus te komen, kan het comité aanbevelingen aannemen met een 3/4° meerderheid, met een quorum van 2/3° van de leden.

Artikel 16 - Gezondheidsaspecten

Dit artikel moedigt partijen aan om een aantal maatregelen te nemen, zowel op het vlak van gezondheidszorg, preventieve gezondheidszorg, onderwijs als capaciteitsopbouw voor wat de blootstelling aan kwik en kwikverbindingen betreft. Zij worden aangemoedigd om (a) het kwetsbare bevolkingsgroepen te identificeren en te beschermen, (b) voorlichtings- en preventieprogramma's te bevorderen, (c) gezondheidsdiensten voor preventie, behandeling en verzorging van aan kwik blootgestelde populaties te bevorderen en (d) capaciteiten, zowel institutioneel als op het vlak van professionele gezondheidszorg voor

de preventie, diagnose, behandeling en monitoring van gezondheidsrisico's van blootstelling aan kwik en kwikverbindingen te creëren en uit te breiden.

Verder bepaalt dit artikel dat de COP bij haar activiteiten de Wereldgezondheidsorganisatie, de Internationale Arbeidsorganisatie en de andere relevante intergouvernementele organisaties zou moeten consulteren en ermee zou moeten samenwerken.

Artikel 17 – Uitwisseling van informatie

Artikel 17 gaat over uitwisseling van informatie. partijen moeten de uitwisseling van bepaalde informatie inzake kwik vergemakkelijken. Zij kunnen die informatie rechtstreeks uitwisselen, via het Secretariaat of in samenwerking met andere relevante organisaties, zoals de secretariaten van verdragen betreffende chemische stoffen en afval. Het Secretariaat krijgt eveneens een faciliterende rol voor de uitwisseling van dergelijke informatie van partijen en van intergouvernementele en non-gouvernementele organisaties en nationale en internationale instellingen. Partijen moeten ook een aanspreekpunt aanduiden voor de uitwisseling van informatie. Uitgewisselde informatie over menselijke gezondheid of leefmilieu mag niet als vertrouwelijk bestempeld worden.

Artikel 18 - Publieke informatie, bewustmaking en voorlichting

Binnen haar eigen mogelijkheden moet elke partij informatieverstrekking over kwik aan het publiek bevorderen en vergemakkelijken. Ook onderwijs, training en bewustmaking over de effecten van kwik en kwikverbindingen op de volksgezondheid en het leefmilieu moeten bevorderd en vergemakkelijkt worden.

Artikel 19 – Onderzoek, ontwikkeling en monitoring

Rekening houdend met hun onderscheiden omstandigheden en mogelijkheden, moeten partijen ernaar streven om samen te werken voor het ontwikkelen en verbeteren van bepaalde informatieve instrumenten, methodologieën en tools op het gebied van kwik en kwikverbindingen, daarbij voor zover passend verder bouwend op bestaande monitoringsnetwerken en onderzoeksprogramma's.

Artikel 20 – Uitvoeringsplannen

Artikel 20 bepaalt dat het partijen vrij staat om al dan niet een uitvoeringsplan voor het Verdrag te ontwikkelen en uit te voeren. Als zij er voor kiezen zo een plan op te stellen, wordt gevraagd om dit aan het Secretariaat te bezorgen en nationale belanghebbenden te betrekken bij de uitwerking, uitvoering en herziening ervan. Indien zij dat wensen, kunnen partijen ook regionale plannen opmaken.

Artikel 21 - Verslaglegging

partijen zijn verplicht om te rapporteren over de maatregelen die ze hebben genomen ter uitvoering van de bepalingen van het Verdrag, de doeltreffendheid van die maatregelen en de mogelijke uitdagingen om de doelstellingen van het Verdrag te bereiken. In die rapportering moet de door diverse artikels gevraagde informatie vermeld worden. De COP zal de periodiciteit en het formaat van de rapportering vaststellen.

Artikel 22 – Evaluatie van de doeltreffendheid

Dit artikel gaat in op de manier waarop de COP de doeltreffendheid van het Verdrag moet evalueren. De eerste evaluatie moet uiterlijk zes jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag plaatsvinden en daarna periodiek met een door de COP te bepalen regelmaat.

Artikel 23 – Conferentie van de partijen

Dit artikel stelt de Conferentie van de partijen in. De eerste vergadering van de COP wordt uiterlijk één jaar één jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag door de Uitvoerend Directeur van het Milieuprogramma van de Verenigde Naties (UNEP) samengeroepen. Latere vergaderingen zullen plaatsvinden met een door de COP te bepalen regelmaat. Er kunnen in een aantal gevallen ook buitengewone bijeenkomsten van de COP worden gehouden. De COP beslist bij consensus. De vijfde paragraaf stelt de taken en functies van de COP vast. Algemeen gesteld zal de COP toezien op de tenuitvoerlegging van het Verdrag, deze evalueren en de taken uitvoeren die opgedragen zijn door het Verdrag. Er wordt ook een lijst gegeven van specifieke taken en acties die de COP kan ondernemen. Tot slot wordt bepaald wie als waarnemer kan deelnemen aan bijeenkomsten van de COP. De toegang en deelname van deze waarnemers is verder afhankelijk van de procedureregels die de COP zal aannemen.

Artikel 24 - Secretariaat

Dit artikel richt het Secretariaat in en bepaalt zijn taken. Het Secretariaat zal worden uitgevoerd door de Uitvoerend Directeur van UNEP, tenzij de COP met een drie vierde meerderheid anders beslist. Er wordt ook reeds vermeld dat de COP, in overleg, kan zorgen voor versterkte samenwerking en coördinatie tussen het Secretariaat en de secretariaten van de andere verdragen over chemische stoffen en afval. Het idee is dat het kwikverdrag zo deel kan uitmaken van de al bestaande synergiën tussen de verdragen op het gebied van chemische stoffen en afval.

Artikel 25 – Beslechting van geschillen

Partijen moeten proberen om eventuele geschillen over de interpretatie of de toepassing van het Verdrag op te lossen door onderhandelingen of op een andere door hen te kiezen vreedzame wijze. Wanneer ze partij worden kunnen ze verklaren dat ze arbitrage en/of het aanhangig maken van het geschil bij het Internationaal Gerechtshof erkennen als bindende middelen van geschillenbeslechting (de laatste mogelijkheid betreffende het Internationaal Gerechtshof staat niet open voor regionale organisaties voor economische integratie). Die verklaring kan eventueel herroepen worden. Tot slot is er ook een conciliatiecommissie waar een partij indien nodig beroep op kan doen.

Artikel 26 – Wijzigingen van het Verdrag

Dit artikel zet de procedure uit voor het wijzigen van het Verdrag. Wijzigingen kunnen worden voorgesteld door eender welke partij, moeten door het Secretariaat ten laatste zes maanden op voorhand worden rondgestuurd en moeten worden aangenomen op een bijeenkomst van de COP. Indien het onmogelijk blijkt om bij consensus te beslissen over de voorgestelde amendementen, kan de COP ze in laatste instantie aannemen met een drie vierde meerderheid. Een aangenomen amendement zal in werking treden voor de partijen die ermee ingestemd hebben erdoor gebonden te zijn op de 90ste dag na de dag dat minstens drie vierden van de partijen die partij waren op het ogenblik dat het amendement werd aangenomen hun instrument van ratificatie, aanvaarding of goedkeuring hebben neergelegd. Voor partijen die hun instrument later neerleggen, zal het amendement in werking treden op de 90ste dag na de neerlegging daarvan.

Artikel 27 – Aanneming en wijziging van bijlagen

Dit artikel betreft het statuut van bijlagen en hoe ze aangenomen en gewijzigd kunnen worden. Bijlagen maken integraal deel uit van het Verdrag en eventuele bijkomende bijlagen moeten strikt beperkt blijven tot procedurele, wetenschappelijke, technische of administratieve zaken. Net als voor amendementen aan het Verdrag geldt dat bijlagen in laatste instantie kunnen worden aangenomen of gewijzigd met een drie vierde meerderheid. In tegenstelling tot wijzigingen aan het Verdrag werkt men hier met een systeem van vereenvoudigde verdragswijziging waarbij bijkomende bijlagen of wijzigingen

aan bijlagen in werking treden voor alle partijen die binnen het jaar geen notificatie van niet-aanvaarding hebben gedaan. De procedure is identiek voor bijkomende bijlagen als voor amendementen, behalve dat partijen de vereenvoudigde procedure voor wijzigingen aan amendementen kunnen uitschakelen mits aflegging van een verklaring.

Artikel 28 - Stemrecht

In principe heeft elke verdragspartij één stem. Een regionale organisatie voor economische integratie (REIO) beschikt echter over een aantal stemmen gelijk aan het aantal stemmen van hun lidstaten die partij zijn bij het Verdrag. Het stemrecht van een REIO en dat van zijn leden kunnen niet tegelijkertijd uitgeoefend worden.

Artikel 29 - Ondertekening

Het Verdrag wordt geopend voor ondertekening in Kumamoto (Japan) op 10 en 11 oktober 2013 en staat daarna open voor ondertekening op het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in New York tot 9 oktober 2014.

Artikel 30 – Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding

Dit Verdrag kan worden bekrachtigd, aanvaard of goedgekeurd door staten en regionale organisaties voor economische integratie.

Dit artikel regelt ook de modaliteiten voor de deelname van regionale organisaties voor economische organisatie (REIO) en van hun lidstaten. Indien een REIO partij wordt zonder dat één van zijn lidstaten partij is bij het Verdrag, zijn alle verplichtingen van het Verdrag op die REIO van toepassing. Als naast de REIO zelf, ook één of meerdere van zijn lidstaten partij zijn, moeten zij onderling bepalen wie verantwoordelijkheid draagt voor welke verdragsverplichtingen. In dat geval mogen de REIO en zijn lidstaten hun rechten onder het Verdrag niet gelijktijdig uitoefenen. Een REIO die partij wordt, moet meedelen in welke mate hij bevoegd is voor de materies die gedekt worden door het Verdrag. Eventuele latere wijzigingen hieraan moeten eveneens worden meegedeeld. Landen en REIO's worden ook aangemoedigd om op het ogenblik dat ze partij worden, informatie door te geven over de maatregelen die genomen worden om het Verdrag uit te voeren.

Artikel 31 - Inwerkingtreding

Het Verdrag treedt in werking op de 90ste dag na de ontvangst van het 50ste instrument van ratificatie, aanvaarding, goedkeuring of toetreding (die van REIO's tellen niet mee bovenop die van hun lidstaten) en voor landen of REIO's die later partij worden onmiddellijk de dag nadat zij hun instrument neergelegd hebben.

Artikel 32 - Voorbehouden

Voorbehouden bij het Verdrag zijn niet mogelijk.

Artikel 33 - Opzegging

Partijen kunnen ten vroegste drie jaar nadat het Verdrag voor hun in werking is getreden, en daarna ten allen tijde, het Verdrag opzeggen. De opzegging wordt van kracht een jaar nadat de Depositaris de kennisgeving van opzegging heeft ontvangen, of op een latere datum, indien dat zo bepaald is in de kennisgeving.

Artikel 34 - Depositaris

De depositaris voor het Verdrag is de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

Artikel 35 – Authentieke teksten

Dit artikel vermeldt wat de authentieke teksten van het Verdrag zijn.

Bijlage A. Kwikhoudende producten

Eerst worden een aantal producten opgesomd waarop de bijlage niet van toepassing is. De bijlage omvat verder twee delen:

- het eerste deel omvat een lijst van producten waarvan de productie, import en export verboden zijn vanaf de opgegeven einddatum;
- het tweede deel omvat de producten waarvoor de partijen maatregelen moeten nemen en bijhorende maatregelen. Momenteel is er slechts één product in dit deel opgenomen, namelijk tandamalgaam.

Bijlage B. Productieprocessen waarbij kwik of kwikverbindingen worden gebruikt

Deze bijlage beschrijft de maatregelen die de partijen moeten nemen ten aanzien van de productieprocessen waarbij kwik of kwikverbindingen worden gebruikt.

Deel 1 omvat een lijst met productieprocessen die verboden zullen zijn vanaf de opgegeven einddatum. Daarin zijn momenteel opgenomen de productie van chloor-alkali en de productie van acetaldehyde waarbij kwik of kwikverbindingen als katalysator worden gebruikt.

Deel 2 omvat een lijst met productieprocessen waarvoor de partijen maatregelen moeten nemen. Momenteel zijn daarin de productie vinylchloridemonomeer opgenomen; natrium of kaliummethylaat of ethylaat en de productie van polyurethaan met kwikhoudende katalysatoren.

Bijlage C. Ambachtelijke en kleinschalige goudwinning. Nationale actieplannen

Deze bijlage bevat de maatregelen die aangenomen moeten worden overeenkomstig artikel 7 van het Verdrag, voor ambachtelijke en kleinschalige goudwinning en –verwerking waarbij goud uit erts onttrokken wordt door het met kwik te amalgameren.

Bijlage D. Lijst van puntbronnen van emissies van kwik en kwikverbindingen in de atmosfeer

Deze bijlage bevat de lijst van de puntbronnen van emissies die door de lidstaten gereguleerd moeten worden overeenkomstig artikel 8 van het Verdrag.

Bijlage E. Arbitrage- en conciliatieprocedure

Deze bijlage beschrijft de arbitrage- en conciliatieprocedure.

B. Bespreking van het ontwerp van instemmingsdecreet

Artikel 1

Dit artikel heeft geen commentaar

Artikel 2

Artikel 2 strekt ertoe gevolg te verlenen aan het Verdrag van Minamata.

Artikel 3

Artikel 27, §3, van het Verdrag bepaalt dat er aanvullende bijlagen bij het Verdrag kunnen worden aangenomen op basis van een procedure van vereenvoudigde verdragswijziging met stilzwijgende instemming.

Aanvullende bijlagen worden aangenomen tijdens een vergadering van de Conferentie van de partijen, op voorstel van één van de partijen. Indien er geen consensus bereikt kan worden, kunnen de partijen een aanvullende bijlage in laatste instantie aannemen met een meerderheid van drie vierden van de stemmen van de op de vergadering aanwezige partijen die hun stem uitbrengen. Een partij die niet in staat is een aanvullende bijlage te aanvaarden, stelt de depositaris daarvan schriftelijk in kennis binnen een jaar vanaf de datum van mededeling door de depositaris van de aanneming van de aanvullende bijlage. Na het verstrijken van één jaar vanaf de datum van de mededeling door de depositaris van de aanneming van een aanvullende bijlage, treedt de bijlage in werking voor alle partijen die geen kennisgeving van niet-aanvaarding hebben ingediend. Een partij die een kennisgeving heeft ingediend, kan die later terugtrekken, zodat de bijlage desgevallend toch in werking kan treden voor die partij.

Een dergelijke techniek van vereenvoudigde verdragswijziging wordt regelmatig gebruikt in leefmilieuverdragen en maakt het mogelijk om een verdrag up to date te houden, zonder dat ratificatie vereist is door de partijen.

Artikel 3 strekt ertoe voorafgaandelijk instemming te verlenen met aanvullende bijlagen en zorgt ervoor dat aanvullende bijlagen volkomen gevolg zullen hebben. Om het Vlaams Parlement de kans te geven om zich ertegen te verzetten dat een bepaalde aanvullende bijlage volkomen gevolg zal hebben, is bepaald dat de Vlaamse Regering verplicht een afschrift van dergelijke aanvullende bijlagen moet meedelen aan het Vlaams Parlement. Die mededeling moet gebeuren van zodra de Vlaamse Regering in kennis is gesteld van de aanvaarding van de aangenomen wijziging. Binnen een termijn die de Vlaamse Regering in de mededeling aangeeft, maar ten laatste elf maanden na de mededeling door de depositaris van de wijziging van de bijlage, kan het Vlaams Parlement zich ertegen verzetten dat de wijziging volkomen gevolg zal hebben. Op die manier wordt ervoor gezorgd dat België, indien het Vlaams Parlement zich verzet, een tijdige kennisgeving van niet-aanvaarding kan doen om er zo voor te zorgen dat de aanvullende bijlage niet in werking treedt voor België.

Dergelijk mechanisme van voorafgaande instemming, met mededeling aan het Parlement en mogelijkheid tot verzet, wordt aanvaard door de Raad van State. Het blijft echter wel noodzakelijk om de aangenomen bijlagen te publiceren in het Belgisch Staatsblad opdat ze in het interne recht gevolg zouden hebben.

Artikel 4

Artikel 4 bevat een identieke procedure van voorafgaande instemming als in artikel 3, maar dit keer voor wijzigingen van de bijlagen van het Verdrag. Ook hier is voorzien dat de Vlaamse Regering moet zorgen voor een mededeling aan het Vlaams Parlement en ook hier krijgt het Vlaams Parlement een bepaalde termijn om zich te verzetten tegen wijzigingen, zodat België een tijdige kennisgeving van niet-aanvaarding kan doen aan en ervoor kan zorgen dat de wijzigingen niet in werking treden voor België.

Ook voor wijzigingen van bijlagen geldt dat ze in het Belgisch Staatsblad moeten worden gepubliceerd, opdat ze in het interne recht gevolg zouden hebben.

Geert BOURGEOIS

Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed

Jo VANDEURZEN

Vlaams minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Joke SCHAUVLIEGE

Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw